

Tex Willer

Teksinkäsittelyn lopputyö

Petri Kähkönen, 9.d

Pirkkalan yläaste

Kevät 2004

Sisällysluettelo

Lehden päänelikko pääasiallisessa toimessaan

Sivu	Aihe
2	Sisällysluettelo
3	Tietoa sarjakuvasta
3-5	Tex Willerin tekijät
6-10	Päähenkilöt
10-11	Viholliset
12	Miksi valitsin Tex Willerin lopputyön aiheeksi?
12	Linkkejä ja kirjoja Tex Willeristä
12	Lähteet

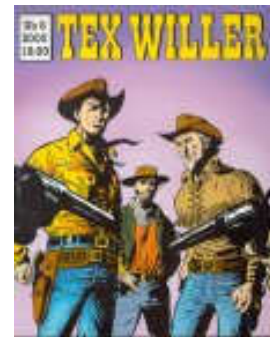
Tietoa sarjakuvasta

Tex Willer on vauhdikas lännensarjakuva ja yksi Suomen suosituimpia. Siinä tehtaillaan ruumiita – pääosin Tex Willerin itsensä toimesta - kuin liukuhihnalla, mutta silti Tex Willer ei ole kuitenkaan kovin väkivaltainen lehti, kuten tunnetun Tex-intoilijan lause kertoo: ”Vainajia siististi ja kiroilematta.”

Lehden tärkeimmät päähenkilöt ovat Texasin rangerina toimiva Tex Willer, samalla alalla työskentelevä Kit Carson, Texin poika Kit Willer ja Tiger Jack, Texin navajoystävä (jotka muuten ovat isänsä ja Carsonin tavoin myöskin rangereita).

Ensimmäinen Tex Willer –seikkailu ilmetyi 30. syyskuuta vuonna 1948 Italiassa (Suomeen vuonna 1953), strippi-koossa liuskalehtenä. Tekijät olivat Giovanni Luigi Bonelli (käsikirjoittaja) ja Aurelio Galleppini (piirtäjä). Bonelli ja ”Galep” työskentelivät alkuaikoina käytännössä lähes kaksin. Nykyisin Texiä tekstittää pääasiassa Claudio Nizzi. Galepin ohella muita tunnettuja Tex-piirtäjiä ovat mm. Giovanni Ticci, Guglielmo Letteri, sekä Claudio Villa, joka on piirtänyt lehden kansikuvat vuodesta 1994 lähtien.

TEX WILLERIN TEKIJÄT

Tärkeimpiä tekstittäjiä

GIANLUIGI BONELLI, 22.12. 1908 – 12.1. 2001

G.L. Bonelli on Texin keksijä ja alkuperäinen käsikirjoittaja. Bonelli paneutui työhönsä ahkerasti ja jatkoi työtään kuolemaan asti. Hänen viimeinen oma käsikirjoituksensa oli Espanjalainen solki, (7/1992).

SERGIO BONELLI, 2.12. 1932

Sergio Bonelli on G.L. Bonellin poika, joka on tehnyt tekstin muutamaan seikkailuun käyttäen salanimeä GUIDO NOLITTA. Sergion ensimmäinen tarina on Ihmismetsästystä, (5/1997). Bonelli johtaa Texin italialaista kustantamoa.

CLAUDIO NIZZI, s. 1938

Isä-Bonellin selvä “manttelinperijä”. Hänen tarinoitaan on nykyään puolet kaikista tarinoista. Ensimmäinen seikkailu oli Vedenpaisumus, (13/1986).

GIANCARLO BERARDI, 15.11.1949

Tehnyt käsikirjoituksen yhteen erikois-Textiin, Oklahoma, (5/1995).

MAURO BOSELLI, syntymäajasta ei tietoa

Ensimmäinen tarina oli Carsonin menneisyys, (2/1995).

Tärkeimpiä piirtäjiä

AURELIO GALLEPPINI, 28.8.1917-1994

Galleppini on Texin alkuperäinen piirtäjä, joka on antanut ulkonäön lehden päähenkilöille. Suurin osa Tex-faneista pitää Galleppinia kaikkien aikojen parhaimpana piirtäjänä. Aurelio on piirtänyt ennen kuolemaansa kaikki kansikuvat. Galleppini signeeraa työnsä kirjaimin Galep. Ensimmäinen työ Taistelu erämaassa, (1/1953) ja viimeinen Huuto myrskyssä, (11/1994).

MARIO UGGERI, syntymäajasta ei tietoa

Kaikkien aikojen toinen Tex-piirtäjä. Kaksi seikkailua, joista ensimmäinen Seikkailu Rio Grandessa, (26/1957)

FRANCESCO GAMBA, 15.10.1926

Kolmas Tex-piirtäjä. Gamba piirsi yleensä muutaman osan samaan tarinaan, joissa myös Galleppini oli piirtäjänä. Ensimmäinen seikkailu Kuoleman polku, (22/1961).

GUGLIELMO LETTERI, 11.1.1926

Letteri kuuluu parhaimpiin piirtäjiin Galleppinin ohella. Aloitti Texin parissa seikkailulla Väijytys kalliolla, (1/1985).

GIOVANNI TICCI, syntymäaika ei tiedossa

Yksi eniten Texiä piirtäneistä taiteilijoista. Ensimmäinen työ Yellow Creekin verilöyly, (6/1972).

JESUS BLASCO, syntymäaika ei tiedossa

Ollut mukana jo kauan, mutta piirtänyt toistaiseksi vasta muutaman tarinan. Niistä ensimmäinen oli Punaisen käden paluu, (11/1988).

CLAUDIO VILLA, 31.10.1959

Piirtänyt kaikki kannet vuodesta 1994 lähtien (lukuun ottamatta vanhojen klassikkosarjojen kansia). Aloitti seikkailulla Siepattu tyttö parissa, (2/1989).

GUIDO BUZZELLI, syntymäaika ei tiedossa

Piirtänyt ainoastaan yhden erikois-TEXin, Tex suuri, (1/1996).

SERGIO ZANIBONI, s. 1963

Piirtänyt erikois-TEXin nimeltä Kuumaa lyijyä, (11/1996).

JOSE ORTIZ, syntymäaika ei tiedossa

Uuden polven piirtäjä, joka aloitti seikkailulla Suuri junaryöstö.

Suomentaja

RENNE NIKUPAAVOLA, syntymäajasta ei tietoa

Suomentanut kaikki Tex Willer –sarjakuvat (tietääkseni).

PÄÄHENKILÖT

Päänelikko

Tex Willer

Tex Willer on lehden tärkein päähenkilö ja ehdoton pomo. Hän on ainoa päänelikosta, joka on esiintynyt kaikissa tarinoissa.

Tex syntyi noin 40 vuotta sitten Rock Springsin lähellä sijaitsevalla ranchilla. Texin isän nimi on Ken, mutta äidistä ei juurikaan ole tietoa. Hänen veljensä nimi oli Sam, mutta hänet tapettiin meksikolaisten rosvojen toimesta.

Tex on vakavailmeinen, viisas ja väkivahva mies, jonka menneisyys on monenkirjava: ennen lainvartijan uraansa hän on ollut mm. lainsuojaton, joksi hän joutui kostaessaan isänsä ja sitten veljensä Sam Willerin kuoleman. Lisäksi hän on ollut rodeomestarina. Nykyisissä seikkailuissa Tex on pääasiassa erikoistehtäviä suorittava Texasin ranger, joksi hänet liitti West Departmentin päällikkö Marshall. (häntä on kutsuttu myös Texasin rajapoliisiksi).

Texin ja kumppaneiden ”rangeruus” on muuttunut melkoisen monta kertaa. Tex Willer on eronnut järjestöstä ainakin kolme kertaa, mutta silti hän on yhä Texasin rangerjärjestön kirjoilla. Viimeksi hän erosi rangereista – silloin Kit Carsonin kanssa – seikkailussa Murhayritys Montezumassa (TW 1-2/1984). Tex perusteli eroaan sillä, että rangereiden tiukat säännöt rajoittivat liikaa hänen kovia otteitaan roistojen kiinni saamiseksi.

Tex toimii kuten hänellä olisi oikeudet koko Yhdysvaltojen alueella, vaikka rangerin säännöt puhuvat vain Meksikon ja Yhdysvaltojen rajaseudusta.

Aktiivipalvelusta eroamisestaan huolimatta Texillä ja Kit Carsonilla on yhä rangerin tähdet, joita he aina välillä näyttävät niille, jotka eivät usko, että he kuuluvat Texasin rangeriin.

Lainvalvojan ohella Tex Willer on myös navajointiaanien päällikkö. Sen aseman hän saavutti, kun hänen vaimonsa Lilythin isä, navajojen päällikkö Punainen Nuoli kuoli. Myöhemmin myös Lilyth kuoli kierojen roistojen toimesta, joille Tex sitten kosti mahdollisimman ankaralla tavalla. Texillä, eli intiaanimeltään Yön Kotkalla, on myös poika nimeltä Kit, joten hänellä on myös verisiteitä navajoihin. Tex Willer on päällikkyydensä ohella nimitetty myös intiaanasiamieheksi. Hän siis sovittelee monesti intiaanien ja ”sinitakkien” riitoja ja onnistuukin toimillaan yleensä välttämään pahimmat selkkaukset.

Tex on luonteeltaan kylmäpäinen ja ehdottoman peloton eikä hän anna koskaan periksi. Asetta hän käyttää kuin olisi harjoitellut ampumista joka päivä aikojen alusta asti. Nämä uskomattomat ampumataitonsa hän oppi Rock Springsin ranchilla isänsä vanhalta ystävältä Gunny Billiltä. Välillä hän vaikuttaa tosikkomaiselta ja huumorintajuttomalta, mutta leppoisampi puoli pääsee esille, kun hän sanailee vanhan kumppaninsa Kit Carsonin kanssa: ”Vanha huuhkain” ym. kuluneet sanonnat lentelevät vähän väliä. Aluksi Willeristä suunniteltiin Killeriä, mutta Italian sarjakuvasuurin ansiosta Texin todellista luonnetta ei annettu tulla ilmi päähenkilön nimessä.

Tex on surmannut omien sanojensa mukaan itsepuolustukseksi (joskus myös myös kostoksi) 1045 valko-ihoista, 773 intiaania, 432 meksikolaista, 61 mustaa, 36 kiinalaista ja 49 muuta miestä.

Tex on onnekas: hän on selvinnyt hengissä 302:sta väijytyksestä. Kolhuilta hän ei kuitenkaan ole välttynyt: Häneltä on surmattu 41 hevosta ja hänen hattuunsa on ammuttu 75 reikää. Luoti on hipaissut 22 kertaa hänen ohimojaan ja osunut 12 kertaa vasempaan ja 9 kertaa oikeaan olkapäähän, 11 kertaa vasempaan ja 9 kertaa oikeaan käsivarteen ja kaksi kertaa oikeanpuoleiseen jalkaan. Tex on siepattu 78 kertaa ja hän on aina vapautunut yksin tai toveriensa avulla. Sitä paitsi Texhän ei voi kuolla; aina roistot voisivat yksinkertaisesti ampua Texin, mutta joka ikinen kerta pitää keksiä jotain hitaampaa. Esimerkiksi numerossa 3/2004 roistot saavat Texin ja Carsonin kiinni, mutta eivät ammu heitä, vaan heittävät heidät vesikuiluun, josta he sitten pelastautuvat ja kostavat roistoille.

Kit Carson

Kit Carson on Tex Willerin lähin ystävä. Hän on jo reilusti yli 50 vuotta, joka arvostaa elämän mukavuuksia, esim. hyvää ruokaa. Kit Carsonia pidetään vanhana leppoisena vaarina, mutta tiukan paikan tullen Carson osoittaa todellisen luonteensa ja roistoja kaatuu tiuhaan tahtiin. Kit on kuitenkin nelikon pahin pessimisti, ja tästä hän saakin kuulla usein Tex Willeriltä, joka taas on äärimmäinen optimisti.

Kit Carson on Texin tavoin ranger , järjestysnumeroltaan kaksi. Hän oli yhdessä numero yhden, Arkansas Joen, kanssa värväämässä Texiä numeroksi kolme.

Carson on ainoa tarinoiden vakiosankareista, jolla on aito historiallinen tausta. Bonelli on kuitenkin sanonut, että Carsonilla ei ole mitään tekemistä oikean Kit Carsonin kanssa. Texissä Kit Carson on intiaanien ystävä, jolle intiaanit ovat antaneet intiaaninimen Hopeatukka.

Suomalaisille lukijoille on annettu Carsonista vikatietoa: hänellä on kerrottu olevan vaimo ja tytär, ja hänen sotilasarvokseen on ilmoitettu komeasti prikaatinkenraali. Tämä johtuu siitä, että lehden suomentaja Renne Nikupaavola on oikean Kit Carsonin vaiheiden asiantuntija.

Kit Willer

Kit Willer on Texin ja Lilythin poika, noin 20-vuotias nuori mies. Kit on asunut melkein koko elämänsä navajoreservaatissa. Kit kutsuu toista Kitiä (Carsonia) sedäkseen. Näin onkin; Carson on nimittäin Kitin kummisetä.

Rämäpäinen Kit suorittaa usein kaikkein hankalimmat ja vaarallisimmat tehtävät isänsä vastustuksesta huolimatta. Kit Willer on myös ranger, vaikka hänen tulonsa rangeriksi selvisi suomalaisille lukijoille vasta aivan äskettäin.

Kitin intiaaninimi on Pikku Haukka, ja isänsä tapaan hänellä on ”valkoisen” puvun lisäksi myös intiaanivaatteet. Nuoresta iästään huolimatta Kit on – kuten isänsäkin - leski, sillä hänen vaimonsa, Kuunkukka, tapettiin roistojen toimesta.

Tiger Jack

Tiger Jack on noin 40-vuotias navajointiaani, joka tietää intiaaneista ja heidän tavoistaan enemmän kuin muut. Tästä on paljon hyötyä vihaisia intiaaneita vastaan taistellessa. Intiaanipiirteistä negatiivista, mutta joissakin tilanteissa myös hyödyllistä puolta edustaa ainakin Tigerin taikauskaisuus.

Tigeriä voidaan luonnehtia ”valkoiseksi intiaaniksi”, sillä hän liikkuu luontevasti myös valkoisten maailmassa, lukee ja kirjoittaa sujuvasti sekä osaa muutamaa kieltä. Lisäksi hän on myös Texasin ranger, mitä ei ole kyllä lukijoille kerrottu, mutta mistä on selvä todistus eräässä seikkailussa. Kolmas esimerkki Tigerin valkoisuudesta on se, että Tex antaa hänen juoda saluunassa viskiä. Baarimikko saa varoa sanojaan, sillä jos joku kehtaa estää Tigeriä juomasta saluunassa, saluuna on hetkessä säpäleinä.

Muut ystävät

El Morisco

El Morisco on oikealta nimeltään Ahmed Jamal. Hän auttaa Texiä yliluonnollisia ilmiöitä vastaan, kuten Mefistoa, josta myöhemmin vihollisten yhteydessä. El Morisco asuu Meksikossa, Pilaresin kylässä.

Cochise

Cochise on apassi-intiaanien ylipäällikkö. Hänen epävirallinen, mutta miltei maailman tehokkain tiedustelupalvelu takaa sen, että lintukaan ei lennä Cochisen kotivuorten yli ilman, että tieto siitä ei kantautuisi Cochisen korviin. Nimi on otettu suoraan Yhdysvaltojen historiasta.

Jim Brandon, Montales, Gros Jean ja Pat McRyan

Nämä neljä ovat päänelikon tärkeimpiä ystäviä El Moriscon ja Cochisen ohella.

Brandon on ”punatakkien” kersantti, nykyään eversti, joka asuu Kanadassa. Montales on meksikolainen kuvernööri, entinen lainsuojaton. Gros Jean asuu Kanadassa. Häntä sanotaan usein leikkimielisesti ”karhuksi”. Samaa voisi sanoa irlantilaisesta voimamiehestä Pat McRyanista, joka viettää kiertolaisen elämää.

Tex ja kumppanit törmäävätkin häneen monesti aivan yllättäen. Patia kutsutaan usein Irlannin-Patiksi.

Tom Devlin, Mike Tracy, Sam Brennan, Ely Parker ja Phil Davis

Tom Devlin on San Fransiscon poliisipäällikkö, jonka kaupungista eivät roistot tunnu millään loppuvan, minkä takia hän joutuu usein turvautumaan Texin apuun. Mike Tracy asuu myös San Fransiscossa. Hän on entinen poliisi ja nykyinen hotelli Alamedan omistaja. Sam Brennan asuu Devlinin ja Tracyn tavoin San Fransiscossa, jossa hän julkaisee San Francisco Examiner –sanomalehteä.

Ely Parker on Washingtonissa intiaanien asioita hoitava mies, joka on Carsonin ja Cochisen tapaan aito historiallinen henkilö. Toisenlaista ystävytyyppiä edustaa kenraali Phil Davis, jonka roolina on usein pelastaa Tex pulasta. Tex joutuu usein navajojen ym. intiaanien asioita hoitaessaan esim. vankilaan, jolloin sähkö Davisille riittää vapauttamaan Texin.

Viholliset

Vihamiehiä on Texillä lukuisia, (määrää rajoittaa toki se, että kerran Texin kohdattuaan roistot eivät yleensä enää ole lisäämässä lukumäärää) mutta tässä ovat tärkeimmät ja vaarallisimmat vastustajat:

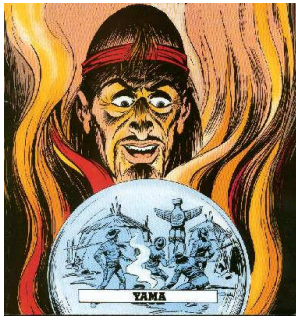
Mefisto

Mefisto alias Steve Dickart on ehdottomasti pahin Texin vihollisista. Hän teki debyyttinsä Texiin jo kahdeksannessa numerossa (Santa Fen tuho, 9/1954), jossa hän oli vielä pelkkä pahankurinen taikuri. Silloin vielä Steve Dickart –nimeä käyttänyt taikuri saadaan kiinni vehkeilyistään, mitä hän sitten myöhemmin yrittääkin kostaa. Muita Mefisto-seikkailuja ovat Luurankoylänkö (1958-59), Painajainen (9/77), Viidakon murhenäytelmä (3/80) ja Mefisto! (15/2002).

Mefisto on mustan magian taitaja ja kaiken mahdollisen pahan edustaja. Mefisto on kuollut kerran (hänen viimeiset sanansa kuuluivat jotenkin näin: ”Kosta, Yama! Kosta!”), mutta kuolemastaan huolimatta hän oli henkisessä yhteydessä poikaansa, melkein yhtä pirulliseen Yamaan. Vähän yli vuosi sitten ilmestyi numero, jossa Mefisto palaa konkreettisesti kuolleista.

Yama

Yama on Mefiston poika, alkuperäiseltä nimeltään Blacky. Juuri ennen kuolemaansa Mefisto saa yhteyden äitinsä kanssa länttä kiertelevään Blackyyn, ja neuvoo tälle paikan, josta tämä löytäisi mustan magian oppikirjat ja välineet. Näin Yamasta tulee yhtä vaarallinen kuin Mefistosta. Mefisto näyttää yliluonnollisilla kyvyillään myös pahimmat vihollisensa Texin ja kumppanit Yamalle, joille tämän täytyy kostaa. Kostoaiheet jäävät tietenkin vain yrityksiä ja lopulta Tex peittoaa El Moriscon avustuksella Yaman, joka jää kuitenkin henkiin.

Yaman tarina alkaa seikkailussa Mefiston poika (4/82). Muita Yama-seikkailuja ovat Yaman paluu (7/82) ja Mefiston varjo (11/83).

Proteus

Proteuksen oikea nimi on Perry Drayton. Hän on entisenä näyttelijänä ja sirkuslaisena erinomainen naamioituja ja näin siis äärimmäisen vaarallinen vastustaja. Kerrankin hän Carsoniksi naamioituneena teki murhan, minkä takia Carson joutui lähes hirsipuuhun. Viimeisimmässä kohtaamisessa Proteus joutui tiikerin raatelemaksi, mutta tekee varmasti saman kuin Mefisto; palaa vainoamaan Texiä ja kumppaneita.

Andrew Liddel, Musta Tiikeri ja Zhenda

Andrew Liddel eli epämuodostunut tiedemies Mestari. Hän on erikoistunut kiristykseen. Musta Tiikeri on häikäilemätön, vallanhimoinen ja ovela Sumankanin entinen ruhtinas, joka vihaa valkoista rotua kuin ruttoa. Zhenda on noita ja ainoa Texin naisvihollinen. Zhenda ja hänen puumansa aiheuttivat eräissä seikkailuissa Texin porukalle suuria vaikeuksia.

Miksi valitsin Tex Willerin lopputyön aiheeksi?

Valitsin Tex Willerin jo vuosi sitten lopputyöni aiheeksi, kun isoveljeni teki omaa tekstinkäsittelyn lopputyötänsä. Perustelut valinnalleni ovat yksinkertaiset: toinen isoveljenikin teki sarjakuvasta lopputyön, nimittäin Mustanaamiosta. Toisekseen sarjakuvasta on helppo löytää tietoa netistä, lehtiartikkeleista ja kirjoista. Ja sitten, miksi valitsi juuri Tex Willerin, enkä muuta sarjakuvaa: lehti on mukaansatempaava, jännittävä ja hauska lännensarjakuva. Muitakin hauskoja sarjakuvia toki on, mutta Tex Willer on mielestäni ehkä kaikkein paras.

Linkkejä ja kirjoja Tex Willeristä

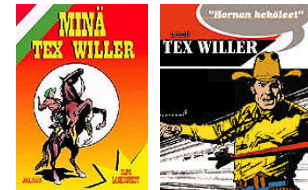
Internet: <http://www.bellingham.fi/tex/> Kattava sivusto Tex Willeristä.

<http://kotisivu.dnainternet.net/a7805/privat/texmex/texmex.htm> Tex-kieltä.

http://www.ubcfumetti.com/tx/desc_en.htm Tietoa Tex Willeristä.

Kirjat: Minä Tex Willer, (Ilpo Lagerstedt, ?)

Hornan kekäleet, sanoi Tex Willer (Janne Viitala, 2003)

Lähteet

Kirja: ”Hornan kekäleet”, sanoi TEX WILLER. (Janne Viitala, 2003)

Lehtiartikkeli: Tex Willerissä on yhä ruutia (Aamulehti, sunnuntai 27. huhtikuuta 2003)

Internet: tekstit <http://www.bellingham.fi/tex>

http://www.ubcfumetti.com/tx/desc_su.htm

(kuvat <http://home.wanadoo.nl/texwiller/hoofdpagina.htm>

<http://www.scanner.it/strips/texfumetto672.php>

<http://www.bandedessinee.info/article9.html>

<http://www.stripovi.com/TX.asp>

http://www.verkkouutiset.fi/arkisto/Arkisto_1998/14.elokuu/

<http://www.cacodemon79.host.sk/images/tex.ht4.jpg>

<http://www.cacodemon79.host.sk/tex.htm>

<http://www.italica.rai.it/principali/argomenti/altro/tex/dx2.jpg>

http://www.unikankare.net/kirjoitukset/timo_ronkainen_tex_willer_210101.html)